

Barnehagejobb**Tips oss****Nyhetsbrev**

Mats-Kristian Stokke Presterud er utviklingsleder i Norlandia-barnehagene og medlem av gruppa som blant annet arbeider for å rekruttere flere menn til bergensbarnehagene. Foto: Silje Wiken Sandgrind

– Det eksisterer fortsatt noen «vedtatte sannheter» om

menn som jobber i barnehage

Vi må utfordre disse «sannhetene», mener Mats-Kristian Stokke Presterud.

Silje Wiken Sandgrind

PUBLISERT 06.05.2025 - 14:41

SIST OPPDATERT 06.05.2025 - 15:50

Nylig var over 300 mannlige barnehageansatte, styrere og barnehagelærerstudenter samlet i Høgskulen på Vestlandet sine lokaler på Kronstad i anledning konferansen «Menn i barnehagen».

– Det er viktig at menn som jobber i barnehage har en mulighet for å bygge fellesskap, at vi har arenaer der vi kan møtes og snakke om de utfordringene vi eventuelt står i, sier Mats-Kristian Stokke Presterud.

Han er utviklingsleder i Norlandia-barnehagene, og sitter i *Arbeidsgruppen for menn i barnehagen* som arrangerte konferansen. Gruppen ble opprettet på initiativ fra Bergen kommunes *samarbeidsforum* og består av representanter fra kommunale og private barnehager samt Fagforbundet og Utdanningsforbundet.

– Overrasket og rørt

Presterud mener praksisfortellinger fra konferansedeltakerne nettopp viser hvor viktig det er å ha slike møteplasser for mannlige barnehageansatte:

– Det kom frem eksempler på at enkelte foreldre har ønsket at mannlige ansatte ikke skal få skifte bleie på barna deres, og at man opplever å bli uglesett ut ifra kjønnet sitt, sier han.

– Hva tenker du når du hører slike historier?

– Erfaringen fra denne samlingen er at det fortsatt eksisterer noen vedtatte sannheter der ute om hvordan det er å være mann i barnehage. Og jeg tenker at vi som samfunn og vi som jobber i barnehage må tørre å utfordre disse. I bunn og grunn handler det om å fremme kunnskap.

– Jeg ble både overrasket og rørt av å høre så praksisnære historier. Vi ønsket å åpne opp for at deltakerne kunne dele, men vi var ikke sikre på om noen kom til å ta ordet. Det gjorde de. Det kom både spørsmål og svar, og det ble

refleksjoner og diskusjoner som jeg tenker at vi må løfte enda høyere, sier Presterud.

Fordommer og forventninger

Blant foredragsholderne denne dagen var de tre barnehagelærerne Kine Iren Bergsvik, Hilde Landro og Janette Hatløy, som holder kurs om barn og seksualitet og har skrevet bøkene *Hele Meg, om kropp og grenser i barnehagen* og *Lilly blir kjent med kroppen*.

Under konferansen snakket de om nevnte tema, men også om betydningen menn har for mangfoldet i barnehagen.

I forkant av konferansen la de tre pedagogene ut en liten spørreundersøkelse der menn som jobber i barnehage blant annet ble spurt om de har støtt på fordommer knyttet til yrkesvalget sitt. Og i så fall, hvilke?

– En av tingene som ble nevnt i undersøkelsen er at det eksisterer en fordom om at menn ikke er like gode på å gi omsorg som kvinner. Det er feil. Det vet vi som jobber i barnehage, sa Janette Hatløy.

Andre ting som ble trukket frem av respondentene var forventninger om at menn i barnehagen er feminine, at alle menn som jobber i barnehage elsker friluftsliv og natur, at menn er mer lekne og fysisk aktive enn kvinner, og at alle menn som jobber i barnehage er «handy» og liker praktiske oppgaver.

En fordom om at menn i barnehagen kommer til å begå overgrep, ble også trukket frem av flere respondenter.

– Vi synes det er veldig urettferdig at menn skal måtte gå og føle på at de må forsvare sin posisjon i barnehagen. At dere må bevise at dere er gode omsorgspersoner, sa Hatløy.

Barnehagelærer Kine Iren Bergsvik. Foto: Silje Wiken Sandgrind

– Må gjelde alle

Under foredraget kom pedagogene også inn på tiltak i barnehagen som kan slå uheldig ut:

– Vi har både hørt om og sett at ledelsen i enkelte barnehager prøver å lage tiltak og handlingsplaner som er i beste mening, men som slår virkelig uheldig ut når det gjelder å sette menn i bås. Tiltak som også går direkte utover en stor del av yrket vårt, nemlig det som handler om å gi omsorg til barn, sa Kine Iren Bergsvik.

Eksempler på tiltak hun og kollegene har sett er: «I vår barnehage skal ingen menn skifte bleie» og «Menn får ikke følge på svømmetrening».

– Hva signaliserer dette ut til de ansatte, til samfunnet, foreldrene og barna? Jeg er for at vi skal ha tiltak som forebygger uheldige situasjoner med barn, men disse tiltakene må gjelde *alle* ansatte, og de må være godt gjennomtenkt. Og ikke minst sikre barns rett til privatliv, sa Bergsvik.

– Ha gode rutiner for situasjoner som kan oppstå. For eksempel: Hva er gode rutiner når vi skal i svømmehallen? Hva er gode rutiner på yttervaktene? Rutiner som ikke setter noen i bås eller gjør at noen sitter igjen med vonde følelser, men som gjelder alle ansatte og som sikrer alle barn, la hun til.

Barnehagelærer Janette Hatløy. Foto: Silje Wiken Sandgrind

– Snakk sammen

– Vi trenger et mangfold av både kvinner og menn i barnehagen, påpekte Janette Hatløy under konferansen.

Da får barna se og oppleve at det er mange måter å være kvinne og mann på.

Hun understreket også viktigheten av å reflektere over kjønnsstereotyper for å unngå at ulike antakelser man kan ha om menn eller kvinner skal påvirke for eksempel fordeling av arbeidsoppgaver.

– Bruk personalmøter til å diskutere antakelser dere måtte ha om hverandre basert på kjønn, blant annet knyttet til hvilke egenskaper man har. Å bli satt i bås ut ifra kjønn slett er veldig begrensende, så det kan være lurt å drøfte dette i teamet deres. Vi legger ikke hverandre egenskaper vi kanskje ikke har hvis vi snakker om det. Drøft også: Hva har dere lyst til? Hva er dere gode på? Har man en god arbeidsgiverkultur, så har man også et miljø der man kan snakke om disse tingene, sa Hatløy.

Når det blåser som verst

Videre kom de tre pedagogene inn på viktigheten av å ivareta de ansatte når det er vanskelige saker i media, for eksempel om overgrep begått i en barnehage.

Under konferansen fortalte flere deltakere at de kan føle seg mistenkeliggjort som menn i barnehagen når det blåser som verst i media rundt slike saker.

– Hvis det oppstår saker der en barnehageansatt er mistenkt for overgrep mot barn, som jo har skjedd de siste årene, så er det viktig å ha rutiner for oppfølging av de ansatte. Ta en check-in særlig hos mennene i barnehagen din: Hvordan går det? Hva tenker du på? Hvordan kan jeg ivareta deg? Hvordan kan jeg gi deg trygghet på arbeidsplassen? Det er ikke alle som har behov for å snakke, og det må vi ha respekt for. Men det er kjempeviktig å ha mulighet til å prate om hvordan man har det i stressende situasjoner, sier Kine Iren Bergsvik.

– Rutiner og rammer som gir trygghet

Mats-Kristian Stokke Presterud er enig i at det er viktig å ta en ekstra sjekk med sine ansatte når det er vanskelige saker i media.

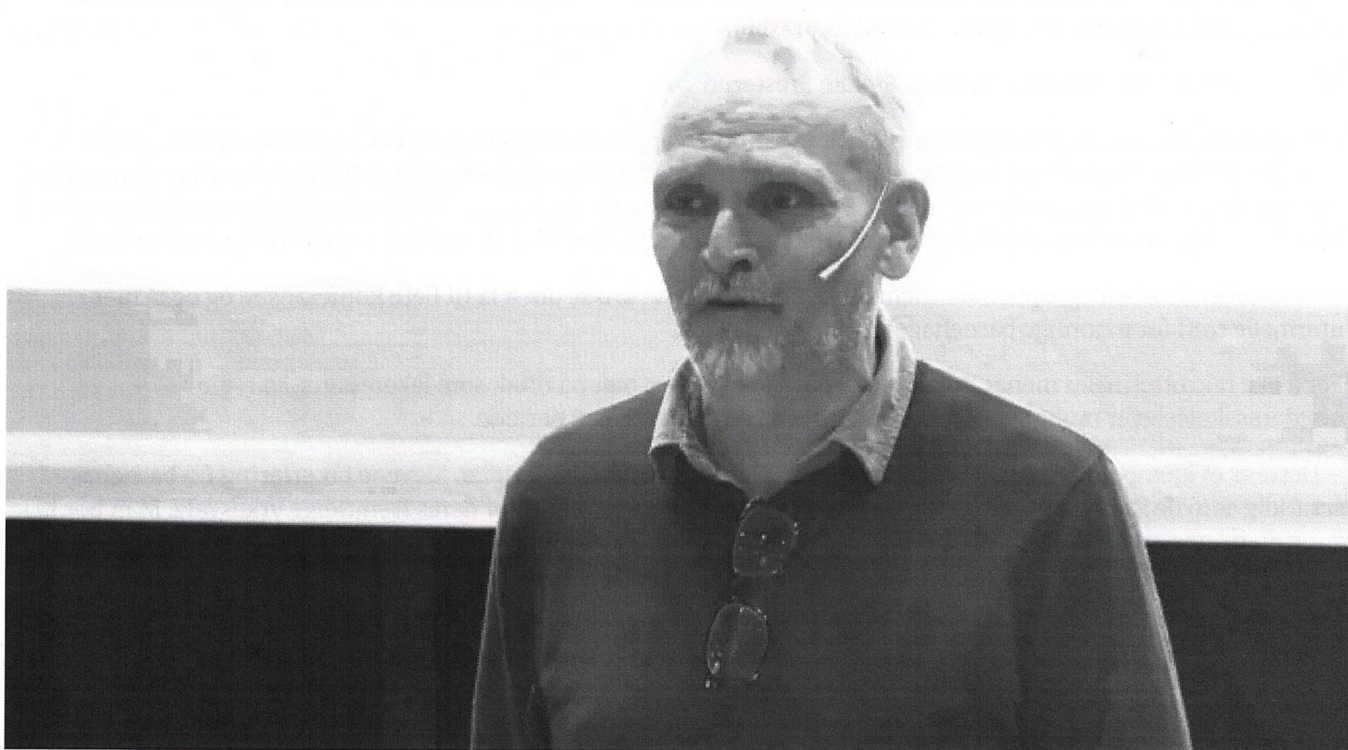
– *Hvordan jobber man i Norlandia med å ta vare på sine ansatte, og med å rekruttere menn?*

– Jeg opplever at vi jobber bevisst for å skape trygge og inkluderende arbeidsmiljø for alle ansatte – også for menn, som ofte er i mindretall i barnehager. Det handler om både struktur og kultur. Vi må ha tydelige rutiner og rammer som gir trygghet, men også være til stede for hverandre som kolleger og ledere – særlig når det blåser i media eller når noen står i krevende situasjoner, sier Presterud, og legger til:

– Vi jobber nå systematisk med hele medarbeiderreisen – altså hvordan vi rekrutterer, følger opp og utvikler ansatte gjennom ulike faser av arbeidsforholdet. Konferansen ga oss verdifull innsikt, og jeg tar spesielt med meg hvor viktig det er med mentorordninger, muligheter til å reflektere sammen og inkluderende rutiner. Dette er tiltak som ikke bare støtter enkeltpersoner, men som bygger en kultur for trygghet og fellesskap.

Presterud tror også det er avgjørende å samarbeide på tvers av sektoren – kommunale og private barnehager, fagforeninger og utdanningsinstitusjoner – for å utvikle gode løsninger sammen.

– Samtidig tror jeg noe av det viktigste vi kan gjøre, er å samle folk. Når menn i barnehagen møtes, deler erfaringer og kjenner seg igjen i hverandre, skapes det en type fellesskap som både gir styrke og ny innsikt. Jeg tror på kraften i profesjonsfellesskapet – at vi utvikler oss som barnehageansatte når vi deler praksis og bygger relasjoner, på tvers av både kjønn og geografi. For meg handler rekruttering av menn ikke først og fremst om kampanjer, men om å ta vare på dem som allerede er der. Det gir ringvirkninger, sier han.

Claus Jervell ledet mannsutvalget. Foto: Silje Wiken Sandgrind

– Blir en «representant»

Presterud er også veldig enig med konferansens andre foredragsholder, Claus Jervell, som i sitt innlegg understreket at det må en langsiktig politisk satsing til for å få flere menn til å velge en karriere i barnehage.

Jervell ledet mannsutvalget som i 2022 fikk i oppdrag å utrede hvilke likestillingsutfordringer gutter og menn møter i det norske samfunnet, og hvilke tiltak som bør settes inn.

Utvalget leverte sin rapport i april 2024. Et av tiltakene de foreslår er en nasjonal satsing for å rekruttere gutter til helse-, omsorgs-, sosial- og pedagogiske fag i høyere utdanning.

– Hvis du er del av en minoritet på en arbeidsplass, blir du fort en representant for det som gjør at du skiller deg ut, for eksempel kjønn. Når det er et større mangfold får folk i større grad være den de er. Jeg mener at bedre kjønnsbalanse vil øke muligheten for både kvinner og menn til å være personer. Vi i mannsutvalget er opptatt av dette, og har derfor et forslag som går på å ha en tiårig nasjonal satsing på å få flere menn inn i barnehage, skole, sosialtjenester og så videre, sa Jervell som jobber som faglig sekretær i Fellesforbundet.

– Et av problemene når det gjelder rekruttering av menn, er at det er kampanjer her og der, men det jobbes ikke langsiktig, la han til.

– Vil gjøre tjenestene bedre

Likestillingsarbeidet de siste tiårene har ført til at kvinner velger yrker friere, påpekte Jervell.

– Flere tidligere «mannsykker» har nå blitt kvinnedominerte. Kvinner har fått utvidet sin rolle, mens menn har stått altfor mye stille. Så å si at vi trenger flere menn i barnehagen og jobbe systematisk for det, er viktig, sier han.

Mannsutvalget mener dette er viktig av flere grunner:

– Det er viktig for både gutter og jenter å ha mannlige rollemodeller gjennom hele livet. Vi tror også at bedre kjønnsbalanse i alle yrker vil gjøre det lettere for ungdom å velge fritt, altså at du velger yrke ut fra hva du er interessert i og ikke hvilket kjønn du har. Og så tror vi at et mangfold vil gjøre tjenestene bedre, sa Jervell.

– Må satses bredere

Ifølge SSB utgjorde menn 10,9 prosent av alle ansatte i norske barnehager i 2024. De siste fem årene har andelen mannlige barnehageansatte ligget på rundt ti prosent.

Det er altfor lavt, mener Mats-Kristian Stokke Presterdud:

– Som gutt i Norge kan du gå gjennom et helt utdanningsløp, fra barnehage og ut videregående, uten å ha hatt et mannlig forbilde. Det trengs politiske satsinger og vi trenger arenaer der menn som jobber i dette yrket kan samles, for meningsutveksling og erfaringsdeling. For jeg tror på at menn avler menn. Hvis vi først og fremst fokuserer på å beholde de mennene som allerede er der, så tror jeg det igjen vil føre til at flere søker seg til yrket, sier Presterdud.

Han forteller at arbeidsgruppen for menn i barnehagen har et ønske om å få til flere konferanser, og også mer uformelle treff for mannlige barnehageansatte i fremtiden.

For å øke rekrutteringen mener Presterdud det også bør satses mer på tiltak som lekeressurs, som gir ungdomsskoleelever mulighet til å jobbe i barnehage i en begrenset periode.

– Dette er et kjempebra prosjekt som ikke krever så store økonomiske midler. Elevene får erfaring fra barnehage samtidig som de får lønn for arbeidet. Jeg tenker det er kjempeverdifulle for deres fremtidige yrkesvalg. Man bør få i gang en ny nasjonal satsing på dette. For det kan ikke bare være sånn som det er nå, at en kommune her og der finner penger til det. Det bør være en større og bredere satsing, sier han.

Redaktør [Anders Bergundhaugen](#)

Telefon: 959 19 193

Journalist [Silje Wiken Sandgrind](#)

Telefon: 755 53 856